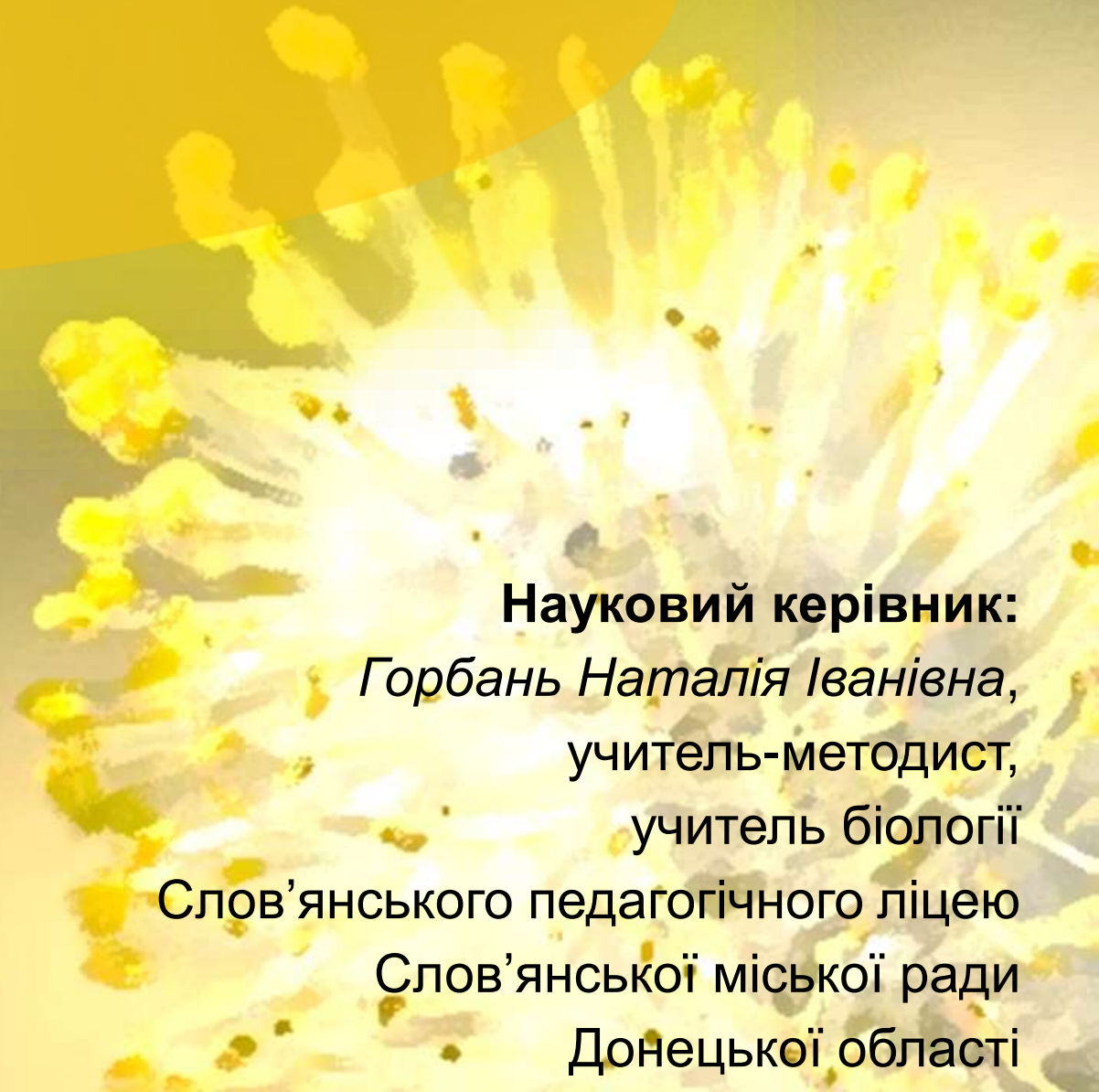

250 років із дня народження Петра Прокоповича

Автор роботи: *Гавриш Ярослава*,
ліцеїстка 10 класу філологічного напрямку
Слов'янського педагогічного ліцею
Слов'янської міської ради
Донецької області

Науковий керівник:
Горбань Наталія Іванівна,
учитель-методист,
учитель біології
Слов'янського педагогічного ліцею
Слов'янської міської ради
Донецької області

Т.Г. Шевченко: «Там коло Батурина живе наш великий пасічник Прокопович»[2]

Ескізи Т.Г. Шевченко «На пасіці»

Мета: дослідити наукову й суспільну діяльність видатного бджоляра Петра Прокоповича.

Завдання:

- ❁ Опрацювати біографію Петра Прокоповича;
- ❁ Опрацювати наукову літературу з проблеми діяльності бджоляра;
- ❁ Зробити висновок про внесок Прокоповича в бджільництво.

Прокопович Петро Іванович

Петро Іванович народився 29 червня 1775 року в селі Митченки Бахмацького району Чернігівської області в сім'ї священника. У 1794 році закінчив Києво-Могилянську академію. Служив у Переяславському кінно-єгерському полку, потім в Херсоні й Одесі. У 1798 році через хворобу пішов у відставку в чині поручика і повернувся до батьківської оселі. З 1799 року почав займатися бджолами на пасіці свого молодшого брата. Згодом придбав власну пасіку. У 1802 році пожежа знищила його садибу в Митченках. Збереглася лише одна пасіка. Для власного помешкання збудував землянку. У цей період він орав, сіяв, косив, збирав жито, доглядав худобу, займався городом, працював столяром, теслею, виготовляв цеглу, але продовжував займатися бджолами [2].

Топографічна карта 1:1000000

Чернігівська обл., Бахмацький район, с.МИТЧЕНКИ[4]

Косм.знімок 2019р.

Чернігівська обл., Бахмацький район, с.МИТЧЕНКИ[4]

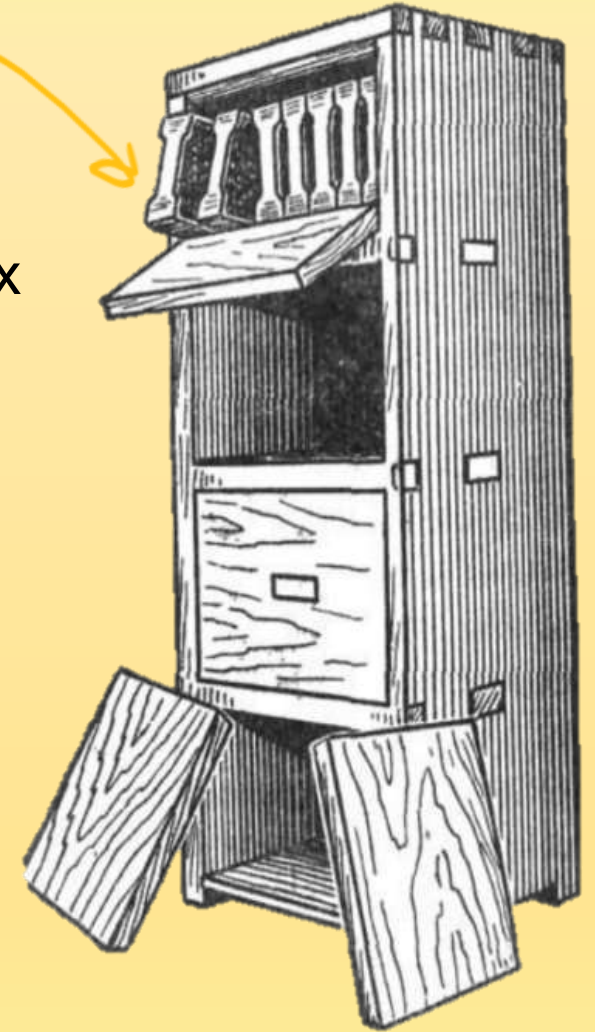
Прокопович Петро Іванович

З 1808 року Прокопович уперше знайомиться з працями інших бджільників, адже до цього вивчає все самостійно. Він бере до рук книги Реомюра про бджільництво. Пасіка господаря налічує 300 бджолиних сімей. І вже наприкінці грудня 1813 року Петро Прокопович захоплюється ідеєю рамкового вулика. Сам винахід Петро Іванович виготовляє 2 січня на наступний рік. Дає йому назву «Петербург», а влітку заселяє бджолами. Одночасно ним винайдена та зроблена роздільна решітка з прорізами, через які проникають робочі бджоли, але не можуть пролізти матка і трутні [1;2].

Уміщення сот у дерев'яні рамки, планки яких обмежують їх з усіх боків – винахід Прокоповича для цілісності сот.

*Роздільна решітка
П.І. Прокоповича
(сучасний вигляд)*

*Рамковий вулик
П.І. Прокоповича*

Прокопович Петро Іванович

П.І. Прокопович першим установив інфекційне походження гнильцю й розробив спосіб боротьби з цією хворобою методом переселення бджіл у чистий вулик з наступною голодною витримкою [2].

Гнилець — це інфекційне бактеріальне захворювання личинок бджіл. Медоносні рослини, пилок, корм, сухі трупи личинок є головними джерелами гнильцевих інфекцій. Якщо в ґрунті містяться спори збудника гнильця, це також послужить причиною захворювання бджолиної сім'ї [3].

Прокопович Петро Іванович

На своїх пасіках **заборонив** медозбір методом знищення бджіл димом з факелів, просочених сіркою. Петро Іванович **розробив метод збору меду окремо з кожного виду рослин**: липовий, гречаний, з малини, синяка, акації тощо. Прокопович **підрахував**: щоб зібрати краплю меду, бджола має облетіти до шести тисяч квіток. Прокопович надрукував понад 60 статей про бджіл в журналах і газетах [2].

Липовий мед

Гречаний мед

Мед з синяка

Акацієвий мед

Прокопович Петро Іванович

У 1828 році в селі Митченки за власні кошти створив і очолював до 1850 року першу на теренах Російської імперії школу бджолярів. У 1829 році ця школа була переведена на хутір Пальчики, де були збудовані навчальні приміщення, майстерня з верстаками, операційна кімната для роботи з медом, воскобійня, комора для зберігання меду, воску, рамок; гуртожиток, їдальня на 140 осіб, п'ять омшаників – два тини (плетені, дерев'яні, земляні,) між якими набито глини. Тут кількість учнів зросла з 20 до 50. За життя Петра Івановича школу закінчило понад 700 чоловік [2].

Прокопович Петро Іванович

Петро Іванович Прокопович помер 22 березня 1850 року і похований під віковими липами на хуторі Пальчики, біля Батуріна, нині Бахмацького району Чернігівської області [2].

Школа бджолярів пережила свого засновника на 29 років. У 1879 році, коли помер син бджоляра, школу і пасіки було **пограбовано**, втрачено рукописи Петра Івановича, його портрет, особисті речі.

«Призначивши себе одній галузі сільського господарства – бджільництву, я присвятив йому все своє життя, всі помисли, всю увагу...»

Могила Прокоповича Петра Івановича

Висновки

Прокопович Петро Іванович – це не тільки вчений-винахідник, педагог, фундатор прикладної екології, видатний бджоляр, а й гуманіст, просвітитель та найкращий наставник. Це людина, яка досягла висот завдяки наполегливості, зацікавленості, розуму, щирому серцю. Петра Прокоповича пам'ятає кожен українець як людину, що віддала життя бджільництву. Ми будемо пам'ятати його за великий внесок в розвиток українського бджолярства.

Вулик П.І.Прокоповича

Пасіка ім. П.І.Прокоповича в м. Батурин

Список використаних джерел

1. Посітко Л.А. Біобібліографічний покажчик :/240-річчя від дня народження/. 2015 м. Кам'янець-Подільський, 23с.
2. Тваринництво України / за ред. В. Давиденко. Миколаїв: Видатний дослідник-практик –П.І. Прокопович, 2013. С. 40-42
3. Гнилець у бджіл. Fermer blog.URL:
<https://fermer.blog/bok/pchelovodstvo/pchely/soderzhanie-pchel/problemy-pri-soderzhanii/6975-gnilec-u-pchjol.html> (дата звернення: 17.04.2025).
4. Карта МИТЧЕНКИ, Чернігівська область, Бахмацький район.
maps.vlasenko.net. URL:
<https://maps.vlasenko.net/ua/chernigivska/bahmackyj/mytchenky/> (дата звернення: 18. 04.2025)

Дякую за увагу!

